

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 3 frt — kr. Negyed évre - frt 75 kr.
Fél évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 6 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a Reiter-
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSEG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellem
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetések, közlemények intézendők.

Kié a felelőség?

— aug. 23

Csongrád község helyzete úgy anyagi, mint egyéb tekintetben sohasem tartozott az irigylendő közzé; az ugynevezett hypotékális földek fölosztása óta községi pótdadó kirovása nélkül szükségleteit fedezni sohasem volt képes s midőn még a Tisza árjai elleni védekezés egy-egy nagyobb árvíz alkalmával százezer frt költséget okozott a városnak, a községi pótdadó majdnem az állami adó nagyságát megközelíté, de csak a jelen kormányzatra volt fönntartva annak előidézése, hogy a községi pótdadó 130 százalékra emelkedve az állami adókat meghaladja.

Rég a homály lepte multba vész el ama békeséges társadalmi állapota is e sok csapásra vert városnak, midőn még a társadalmi egyöntetű, párt-harczoktól teljesen ment volt és a város kormányzatának és társadalmának élén oly intelligens, vagyonos vezér-ferfiak állottak, kik az egész környékre kiható vonzóerőt gyakorolva: Csongrádot gyűlöhelyévé tették a művelt középosztály kiváló egyéneinek; mindnyájan ösmertük még azonban ama délczeg honvédörnagyt, ki a szabadságharcz lezajlása utáni időben hosszú ideig korlátlan ura volt a csongrádi helyzetnek és politikai ellenfelétől oly-

kép szabadította meg magát, hogy őt községi jegyzőből vármegyei főszámvevővé léptette elő. Mily óriássá teszi ezen egy ténye is szemünk előtt nemes jellemét, mily silánynya, törpékké válnak a most uralkodó párt egyénei a vele összehasonlításnál gyűlölködéssel élezett nemtelen fegyvereik használatában.

Vajjon mennyivel kellemesebb lenne történetet írni, foglalkozva e város multjával, mint újságírói kötelességünkhöz hiven bírálni a folyamatban lévő iskolai építkezéseket! . . . De a jobb jövő reménye küzdeni kényszerít bennünket a mai kor uralkodó szisztemája, elvei, hazugságai, harcmodora és elvtelensége ellen, mert hitünk és meggyőződésünk, hogy velök szemben a jót, becsületeset, igazat szolgálva, hasznot teszünk e város közérdekének, s ebben jutalmát leljük keserves fáradozásainknak; hitünk és reményünk, hogy az igazságnak Csongrádon is élő papjai téllenségükből felriadva, hadi rendben csoportosulva fölveendik a harcztot a fölbujrázott csalfasággal, mert a legistenibb türelem is megszakad, látva, mint viszi vásárra e város közérdekeit a csalfaság, mind áldozza fel hatalmi érdekeinek e város nyugalomát, békességét, létét és jövőjét és a mi mind e rosznak még koronája, mint varrja az általa elkövetett hibákat, vétkeket, bűnöket azok nyakába, kit or-

szág-világ, az igazság, a morál s közérdek harczosainak ösmer ugyan, de tudja felölök azt is, hogy a küzdelemtől teljesen félreálltak és a mai kor emberei és viszonyai fölött azon nagyon erős és megvető, de néma bírálatot gyakorolják, hogy a küzdő tért teljesen elhagyva, még kritikájokra sem érdemisitik. Lelkiismeretes férfiak ily körülmények között kettős buzgalommal ügyelnének önmagokra, míg a mieink daczára az előljárárságban és a közgyűlésben elért föltételen hatalmi sulyuknak elég merészek a város jelen szomorú viszonyaiért a küzdelmet feladott kisebbséget tenni felelőssé.

Egyéni felfogás különbözősége és változatossága lehetővé teszi talán még azt is, hogy a mai kort az ugynevezett „Szivák-aera“ fölé helyezze, de az nem türhető, hogy a „Hock-párt“ az uralma(?) alatt létrejött intézmények s azok eredményei, s az eredmények kihasználásának módjáért reájuk háruló felelőség terhe alól felmentessenek.

Hockista.

Néppárti bolond gömbök. Az országos (?) „Néppárt“ az alábbi sorokat intézte a „Tiszavidék“ szerkesztőségéhez, melyre csak ezeket jegyezzük meg:

A „néppárt“-nak elkeresztelt „népbolondító párt“ központi irodájában természetik most apostoli buzgalommal a mérges gömböket, nagy lelki buzgalommal küldik szét

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

PRESZÁKA.

— Kép a multból. —

Preszáká!

Egy véres folt, egy könnyel írott lap a magyar történelemből.

Temető fejfák, virágok és szomorufüz nélkül.

Egy nyomorult, szalmás viskókból álló oláh falu az erdélyi havasok lábában, lassu rugással hőmpölygő Ompoly virágos völgyén, melynek porladó rögei között egy legyilkolt magyar város népe pihen.

A kopár, gránitsziklák ormán emlékeztetőül még ma is ott áll egy korhadt fakereszt messzire elsötétlik róla a durva faragott irás:

„Cinterinu mortilor.“

A holtak temetője!

*

Ködös októberi nap volt.

A fenyvesek komor sötétjét bevilágították a égő falvak és városok magasán lobogó lángjai. A szakadékos hegyoldalok völgyét a sziklabérszek magányát felverte a sirás,

a kétségbeeset jajgatás. Rémprocessziók jártak templomi zászlók alatt a havasok zugában s a hol a Dobra Angyel véres banditái megfordultak, ott aratott a halál, az enyészet.

Pusztult, veszett a szittya-nemzedék.

A híres nóta eluémult a kard kihullott a magyarság kezéből az utszélen, fák alatt megcsoukított emberi hullák heverték s Abrudbánya, Veres-patak és Bród füstölgő romhalmazai fölött hollók keringtek.

Zalathua lángokban állott.

Legfényesebben világított az égő város egyik templomának tornya, melynek zsarát-nokai, sziporkái felszálltak a légbe, keresztülrepültek a sutgó erdők fölött, hosszú, vérvörös csikót hagyva maguk után s le szálltak a preszákai mezőre, a hol a város menekülő lakosai körül egy ezrekből álló fanatizált had borzalmasan üvöltött.

A zokogó leányok és asszonyok sirását elnyonta a tambura és guzsbóra szava, melynek zsongásánál járták az oláhok a — kalusert.

Valami örjítő, részegítő tánczot.

És énekelték hozzá a Hóra éneket a havasok félelmes marseilljét.

Dobra Angyel a banditták vezére ott állott a sziklaparkányzat szélén s a szeliden ragyogó csillagok fényénél nézte az éjszakai mulatságot, a zokogó asszonyok hullámzó tömegét.

Tetszett neki a tivornya, az a különös érzékszibbasztó zaj, mely vízhangot vert a Vlegyásza és Szirul ormain s nem vette észre, hogy lábaihoz fiatal nő csuszott, ki nek halovány arcza még őszintelenebbnek látszott a vihar fényében.

— Szará bun, Dobra! — szólott az álomképhez hasonló alak a tribunhoz s félve, remegve megérintette a véres ember kezét.

A vezér megrettent, de aztán mosolyt erőltetett arczára.

— Te vagy az asszonyom? Hát az uradat fiadat hol hagyta nincsenek itt veled?

A fekete ruhás, megszenvedésében is szép asszony vonásain egy sötét árny borongott keresztül s szemei újból megteltek könnyel.

— Azok meghaltak, Dobra. Megölték az oláhok, megkinozták embereid. A férjemet, leteritette egy golyó, fiam szívét átjárta egy lándzsa. Temetésüket elvégzik a hollók. Nekik már nem fáj semmi, nem

az egész országba, hogy pusztítsanak, romboljanak. Ennek a bolondgomba tenyésztésnek és forgalomba hozatalának politikai jelentőségével nem kívánunk foglalkozni, csupán az ellen emelünk óvást, hogy e bolond-gombákkal a magyar néket is felkeresse „a népbolondító párt.” Már történelmi adatokkal beigazoltuk, hogy egy évezreden keresztül a kath. papság volt a *kerékkötője a női jogok fejlődésének. A kath. papság rombolta le a vandál kezekkel azokat a sok szép reményeket, melyeket a korszellem időnkénti ébredése keltett a nőkben. S most ugyanez a kath. papság fordul a magyar nőkhöz azzal a kéréssel, hogy „a vallás megmentésére” áldozzanak a párt céljaira. Srumm! . . .*

Ismét kaptunk egy körlevelet, melynek tartalma ez:

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Nagyságos asszonyom!

Nem ismeretlen nagyságod előtt, hogy szent vallásunk ellen néhány istelen ember kezdeményezésére irtó háborút indított a kormánypart s ez évtizedes büneire reáhelyezte a koronát. Kihez forduljunk tehát több bizalommal rettetetes helyzetünkben, mint a hölgyvilághoz, mert a néket ragadja magával leginkább a boldogságos szűz imádata. szent vallásunk iránti rajongása.

Bizalommal s reményvel eltelve, csatloljunk ide e gyűjtő-ívet azzal a kéréssel, hogy Nagyságod vallásos érzületére hallgatva. minél nagyobb összeget toborzon össze női ismerősei között szent vallásunk és a kereszt diadalmas megvédése érdekében. Viszont mi sem fogunk késmi azzal, hogy az adakozók nagylelkűségükért egyházi áldásban részesüljenek. — A gyűjtő-ívek hozám lesznek visszaküldendők.

Testvéri szeretettel vagyok országos néppárt intéző bizottságnak nevében és megbízásából. Nagyságodnak alázatos szolgálója

Dr K. Imre,
esperes plébános,

Konstatáljuk, hogy a „néppárt” nem a legjobb helyre intézte a „drága nép” (?) nevében kérvényét.

éreznek semmit, hanem én még élek s a te irgalmassághoz fordulok, uram. Régi, jó barátja voltál a férjemnek s talán most . . .

A tribun elkezdett nevetni. Göröcsösen, hosszasan.

— Az, az, jó barátja voltam s téged is szeretlek! Szép, kívánatos asszony vagy, fekete a hajad, fehér a homlokod, szemeidben tűz ég, karjaid is forrók, ölelésre, csókra termett a domu! . . .

Dobra Angyelnak a szive megdobbant, érzékei fellázadtak s oda akarta szorítani vérfoltos karjaiba az asszonyt.

És ekkor . . .

A térdeplő asszony felegyenesedett, kebléből kirántott egy villogó tört s veszélyesen forgatta meg a feje fölött.

— A becsületem nem eladó, Dobra!

A tribun vállához emelte fegyverét s nevetve célzott.

— S nem adnál egy csókot?

Az asszony megreszketett egész testében s nem szólott, hanem kezeivel eltakarta arcát, hogy ne lássa a fegyver villanó csövével, mely a másik pillatban eldőrdülve golyójával keresztül furta szívével.

Gyermekek-halandósága.

Megdöbben, a ki elolvassa a magyarországi gyermek-halandóságra vonatkozó adatokat.

Ezek az unalmas és száraz számok vádat emelnek mindazon tényezők ellen, a melyeknek kötelességükben állana a közegészségügyi viszonyok javításán munkálkodni. Nem is szükséges, hogy az összes adatokat ismerjük. Az itt következő néhány szám mindenkit felvilágosíthat a gyermek-halandóság borzalmas nagyságáról;

Magyarországon (Fiume, Horvát-Szlávon és Dalmátországnak kivételével) 1893. évben élve született 662,241 gyermek. Azaz minden ezer lélekre esett 42.9 születés. Ezen születési arány kedvezőnek mondható, habár más években magasabb is, így pl. 1886-ban ezer lélekre 45.6 születés esett. Szóval nem lehet panaszkodni a magyar anyák meddőségéről.

De ezen eléggé örvendetes adatokkal állanak a gyermek halálzásokat feltűtető óriási számok. 1893-ban 250.266 öt éven aluli gyermek halt meg. Vagyis az összes halálzások 52.28 %-a öt éven aluli gyermekekre esik. Meghalt tehát az élveszületettek 37.70 %-a. Pedig ez a borzalmas arány többször még magasabbra is emelkedik. Így pl. 1892-ben az élveszületettek száma 45.56 %-a halt meg öt éven aluli korában.

Hát nem égbekiáltó bűn, hogy minden lehető meg nem cselekszünk, ezen óriási gyermek-halandóság korlátozására? A nagy Szécsényi István gróf mondta s azóta szálló igévé vált, hogy olyan kevesen vagyunk magyarok, hogy még apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni.

És mégis túrjuk, hogy évről-évre százezrével pusztulnak el a gyermekek ez a közöny több az öngyilkosságnál, mert maga a gyilkosság förtelmes bűne.

Mind ezen ázsiai állapotoknak közegészségügyünk teljes rendezetlensége az oka. Van híres, minden tekintetben felszerelt orvosi egyetemünk Budapesten. — Jelesek a kolozsvári. Van közegészségügyi tanácsunk és orvosi tanácsunk a belügyminiszterium s az igazságszolgáltatás segélyére rendelve. Vannak országos, törvényhatósági, községi, társulati és magán kórházaink. Vannak tudós orvosaink — és mégis nemzedékek halnak el öt éven aluli korban.

Még kitiűő közegészségügyi törvényünk is van, azonban ennek az a baja, mint minden jó törvénynek, — ha igen kevés van is, — hogy sohasem volt egész terjedelmében végre hajtva. Városunkban még csak van némi javulás, de a falvakban egyenesen botrányosnak mondható a közegészségügy elhanyagolása. Egyik oka a nagy gyer-

mek-halandóságnak, hogy a vidéken nincs elegendő orvos. Szegény községek még együtt is alig képesek egy körorvosi állást fűntartani. Ha pedig mégis akadt körorvosuk, ennek óriás a kerülete. Vagy ritkán van kéznél orvos is, gyógyszer is. És ha kéznél van is, a szegény emberre nézve nagyon drága az igénybevételük. Első kötelesség lenne tehát arról gondoskodni az államnak, hogy az egész ország el legyen látva elegendő számu orvosokkal és gyógyszerterekkel. A hol ezeknek fenntartására a községek képtelenek volnának, ott az államnak kell a hiányzót kipótolni, sőt ha kell, teljesen az államnak kell orvosról és gyógyszeréről gondoskodni.

Ha az állam törvényvel kötelezi a szülőket arra, hogy öt éven aluli gyermekeiket okvetlenül gyógykezeltesék: akkor kötelessége az államnak erre megadni a lehetőséget is. Sőt tekintettel az óriási gyermek-halandóságra, attól sem riadnánk vissza, hogy az öt éven aluli gyermekek orvosi díját s a gyógyszerek költségeit az állam viselje.

Csakis azzal, hogy az orvosoltatás sem nagyobb idővesztésébe, sem nagyobb költségebe nem kerül a szülőknél lehetne a szegény népet hozzászoktatni az orvos és gyógyszerek igénybevételéhez s elszoktatni a közönytől és a kuruzslástól. Ezt a célt büntetésekkel nem lehet elérni.

Mert sok babouát, előítélettel kell kirtani — fájdalom — a szegény emberek gondolkodásából. Ott van mindjárt a sok vidéken divó egy vagy két gyermekrendszer. A szülői vagyon megosztásának elkerülése az alapja. Ma már azután az ily vidékeken az anyára valóságos szegény, ha több gyermeke van. Igyekeznek is azt minden áron megátolni bűnös uton, pedig sokszor önmagát is megöli, vagy legalább is egészségét rontja meg.

Sok helyen az a fölfogás, hogy boldogság az, ha a gyermek meghal, legalább nem kiulódik az étellel. Másutt akármi baja van is a gyermeknek, reafogják, hogy fogzása van, amin az orvos se segíthet; így pusztul el temérdek gyermek. Az is megrögzött szokás, hogy a gyermekeket valami szerrel, (pl. mákkal) elaltatják, hogy sírással ne okozzon zavart. Töménytelen gyermek pusztul el baleset folytán, a mely akkor éri őket, midőn szegény szülőik dologra menve, kénytelenek magukra hagyni örízetlenül.

De ki győzné elsorolni mindazon okokat, melyek következménye az, hogy Magyarország évenként irtózatoss jutalékokat ad az ártatlan augyalók égi seregéhez? A tanulság pedig ebből az, hogy törvényhatóságoknak, községeknek, testületeknek és magánosoknak, szóval az állam minden közegeinek és egész társadalomnak minden lehető el kell követni, hogy azt a töménytelen magyar gyermeket a hazának megmentsük.

Mert halálra van ítélve az a nemzet, a mely a jövő nemzedékről nem gondoskodik!

Ujdonságok.

— A király születés napja. Ő Felsége, a király születésének 65. évfordulója f. hó 18-án volt, mely alkalommal plebánia templomunkban ünnepi isten tisztelet tartott. Az ünnepi misén a hatóságok testületileg vettek részt.

— „Karvaly” című éleztapunk I-ső száma mához egy hétre jelenik meg, melyre az olvasó közönség becses figyelmét ismételve felhívjuk. Mult számunkban azt irtuk, hogy a „Karvaly” néhány száma cziinkép nélkül fog megjelenni. Most azouban budapesti cziinkografusunk, a kinél az alakokat készítettük: sürgönyileg adta tudomásunkra, hogy már elkészítette a clichéket, s így a „Karvaly” első száma is képes kiadásban jelenik meg, mely mához egy hétre repül a szélrózsa minden irányában. *Előfizetési ára a „Tiszavidékkel” együtt: Egyévre 4 frt, fél-évre 2 frt, negyedévre 1 frt.*

Utolsó sikolya ott maradt az ajkán, melyen megküvült az átok.

Dobra Angyel rá sem nézett azután az áldozatra, hanem kiadta paraucsat a magyarok legyilkolására s nemsokára Zalanthua lakói vérfagyasztó kinok között lehelték ki életüket az Ompoly virágos partján.

*

A preszákai völgy egyik kopár, kietlen ormán emlékeztetőül még ma is ott áll egy korhódott fakereszt s messzire elsötétlik róla a durva, faragott írás:

„Cinterinu mortilor.”

A holtak temetője!

Bibó Lajos.

HUMOR.

Még rosszabb.

— Kisasszony, meggondolta-e jól azt a lépést, melyet tenni szándékozik? — kérdé a pap a férjhezmenő leánytól. — Hisz tudja, hogy a házasság nagyon komoly dolog.

— Igenis főtisztelendő ur, tudom; de örökké leányunk maradni még komolyabb dolog. — felel az ifju hölgy elszántan.

— **Hegyi a néppárt jelöltje.** Mint biztos forrásból értesülünk a helybeli megvedlett Hock-párt néppárti jelöltjeként fogja a legközelebbi képviselő választásban fellépni. Hazafias üdvözléssel gratulálunk a néppárt e sikerült jelöltjének, s őszintén szeretnénk ha a néppárt célja a megvalósulás stádiumába lépne, mert ily módon, talán megszabadulnánk azon lelkipásztortól a kiért annyira rajong a csongrádi nép.

— **A csongrádi ker. gőzmalom új főkönyvvezetője.** F. hó 20-án tartotta a „Csongrádi ker. gőzmalomrésztársaság” választmányi ülését, mely alkalommal a főkönyvvezetői állás betöltésére hirdetett pályázatok eredményét bírálták el. Tizenkilenc pályázat érkezett be, melyek közül Borbás Sándor városunk pénztári ellenőrnek kérvényét találták legalkalmasabbnak, s így őt egyhangulag lelkesedéssel megválasztották főkönyvvezetőnek. Részünkről csak üdvözlőit tudjuk a résztvevőtársaságot, hogy oly szakképzett és kvalifikált egyénet sikerült a főkönyvvezetői állásra megütni, mint a mió Borbás Sándor, a ki egyébként is méltó a résztvevőtársaság pártolására, mert már ott úgy is működött a társaság előnyére, mely szorgalmát és ügyességét méltányolva fogja.

— **Meghívó.** A csongrádi iparos ifjuság ujoncz tagjai 1895. szeptember hó 22-én a Pannónia szálloda összes termeiben a helybeli I-ső zenekar közreműködése mellett zárkörű bucsu táncvigalmat rendeznek, melyre t. urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj személyenként 60 kr. Kezdeté este fél 8 órakor.

— **A ki kauczió nélkül politizál.** A „Csongrádi Közlöny” hasábjai nem ritkán lát napvilágot egy-egy politikai közleményke. Ezen politikai közleményeket a lap felelős szerkesztője s kiadója Hegyi Antal minden aggodalom nélkül, mint ártatlan lepkéket bocsájtja szét a szélrózsa minden irányában. A nem politikai lap politizálása szemet szurt a szegedi kir. főügyészségnek s a lap szerkesztő-kiadóját sajtórendőri vétségért vád alá helyezte s szeptember hó 13-ára ez ügyben megidézte.

— **A krajczárok és hatosok bevonása.** A pénzügyminiszteriumban most dolgozzák ki a tizkrajczáros ezüst pénz és egy kros rézpénz bevonására vonatkozó szabályokat és módokat. A bevonandó váltópénzek együttes értéke mindössze negyedfél millió forintot tesz ki. A bevonásnál azonban egyéb költségek is vannak. Így a bevonandó tiszta ezüst egyszerű kiválasztása közel 30,000 frtba fog kerülni. A pénzügyminiszterium a bevonat váltó pénznek megfelelő újértékű váltó pénzt fog veretni s fontosságot tulajdonít a tizfilleres pénznek, a mely eddig csak csekély mértékben került forgalomba.

— **A gazdasági elnök figyelmebe.** Panaszt kaptunk több helybeli gazdától, kik arról panaszkodnak, hogy a réti átjáró, valamint az ehhez vezető utak oly föltötte botránys állapotban vannak, hogy a közlekedés majdnem lehetetlenné válik itt. Nem tudjuk mire vélni e botránys nembánomságát az érdekelt vezető egyéniségeknek, kik a gazdaközönség érdekeivel nagyon keveset törődnek, pedig ezek vannak oly fontosak, mint a villamvilágítás kísértései. Vagy talán az utak kijavítását és jókarban tartását villamvilágítás mellett fogják Csemeghy urék eszközölni? A vagy tâu a „néppárt (?)” szervezési szárnypróbálgatásai előbbrevalók az utak javításánál? Reméljük, hogy a „néppárt” is be fogja azon ténnyt látni, hogy rossz uton a „néppárt” se járhat! . . .

— **Rendőrség államosítása.** A belügyminiszter rendelkezésben hívta fel a megyék és sz. kir. városok főispánjait, hogy adataikat a törvényhatóság rendőrvizonyairól

a rendőrség államosítására vonatkozó véleményeikkel együtt mielőbb terjesszék fel hozzá, hogy az állami rendőrszervezet megalakítására vonatkozólag megtehesse a szükséges előintézkedéseket.

— **Udvarias állomási főnök.** Éppen két hete, hogy tisztelt laptársunk a „Csongrádi Lap” megleckéztette a mi illetudó állomási főnökünket. Most pedig nekünk adott alkalmat arra, hogy a nyilvánosság előtt szerepeltessük. A múlt kedden ugyanis városunk köztisztviselőinek örvendő alakja, T. . . y J. . . s joghalgatónak szállitmányja érkezett a vonaton. T. az átvéő „vevénynyel” kiment a pályaudvarra. A „vevény”, azonban elfelejtette aláírni, a mit a főnök ur hibául rótt fel neki és oly skandalumot rögtönzött e miatt, hogy az bármelyik „Pokrócz Ádám” vasuti kalauznak is becsületére vált volna, mert ily kifakadásban tört ki. „Én nem vagyok köteles tudni, hogy melyik az a T—y J—s mikor Csongrádon van vagy ötven!” (No ne mondja főnök ur!) Téved az állomási főnök ur, ha e közmondáshoz tartja magát: „Tehetyi, mert vasuti Magyar állam fizetyi! . . . E körülményre felhívjuk az érdekelt köröket, s követeljük, hogy a közlekedésügyi miniszteriumhoz intézzen feliratot, hogy a miniszter az oly állomási főnököt, a ki úgy viseli lelkén a közönség érdekét, mint a csongrádi: az olyat helyezzen el innen, mert az ily állapot kezd mégis türethetlenné válni.

— **Zavaros az ártézi-kút vize.** Eddig azt hittük, hogy csak a Tisza vize zavaros, de úgy látjuk, hogy a Tisza vize még kristálytisztának mondható az ártézi víz mellett, melyel kénytelenek vagyunk mostanában szomjunkat oltani Hát tisztelt előljáróság botránys állapot ez! Reméljük, hogy az illetékes körök törekedni fognak arra, hogy a közönség legalább egészséges ivó vizet ihasson, mert különben a bekövetkező bajokért a felelősség az előljáróságra hárul, mely majd a zavaros ártézi vízben nem fogja tudni magát tisztára mosni.

— **Czirkusz varjette-társulat.** Nagy Antal 30 elsőrendű tagokból álló czirkusz-varjette-társulata f. hó 25-én azaz ma tartja bucsu előadását a főtéren épült körsátorában. Mely kitűnő műsorból áll. A teljesen fedett sátor, az eső és szél ellen teljesen védetté teszi a néző tért hol a társaság kitűnő tagjai mulattatják a közönséget. A lefolyt előadásokban különösen kivéendők Nagyrévy ur mint erőművész. — Eihelbrenner ur mint lábművész 2 méter magasságban. — Zimmermann ur és kedves neje mint tűzkirály. — Alexy Zsófia k. a. mint szalon tánczos és Bagányi ur ki ügyes mókáival és különféle hangszereivel a közönség teljes meglegedését nyerték. A társulat többi tagjai kevés sikert arattak.

— **Szerencsétlenség.** A szülői gondatlanság ismét áldozatot kívánt. Szt. István napján ugyanis Benkei Tatár Kázmér Judit nevű 3 éves kis leányát a „Szép-utcában” egy csikó homlokou rugta. A kis leány életveszélyes sebet a szülői gondozzák.

— **Marsorszky-dinnyék.** Az Csongrádról elszármazott Marsorszky Kálmán egyik őse Turkesztánban járva onnét a turkesztáni pompás dinnyék magvainak válogatott gyűjteményét hozta magával. A családuak mai napig a dinnyetermelés jövedelmi forrása volt. Most azonban egy Frankl Samu nevű földbirtokossal folytat pört azért, mert ez egy éjjel béresével 300 drb dinnyét szedett le a Marsorszky területéről. Marsorszky nyomban lopás miatt tett feljelentést Frankl ellen és 1160,00 frtos kárpótlást követelve az ellopott dinnyékért, melyet még elkoboztatni kívánt, a vizsgálatot, — mint bpesti levelezőnk írja — azonnal megiditották.

— **Holtra kintott aggastyán.** Szentesen vérlázító kegyetlenséggel kintott holtra egy törődött aggastyánt egy emberbe bujt vadállatt. Az eset részletei a következők: Dögei Mihály 72 éves ember a napokban alsó-

régi dinnyeföldjére ment szétnézni, a midőn pár lépésnyire mesgyéjétől szomszédjának: Arvai Imrének a földjén valami tárgyat pillantott meg. Hogy közelebről lássa a tárgyat, odament, de akkor látta, hogy az a fehér valami szomszédja, Arvai, ki „no véu kutya lopni jöttél?” kiáltással hirtelen rárohant az öregre, ökölcsapásokkal földreterítette, a kezében levő favillát szó szoros értelemben összetörte a szegény öregre. A brutális ember ekkor tanyájáig vonszolta a megvert aggastyánt s itt az eresz alatt ismét földre gyürte, a már megkintott emberre térdelt s guzsba kötve felhuzta a kötélül fogva a földről s több ízben hirtelen eleresztve a kötelet, a kövezetre hagyta zuhanni s e közben folyton verte egy vastag kötél darabbal. Szánandó helyzetben ott hagyta az öregre este 10 órától reggel 4 óráig. Reggel aztán megelégette Arvai a szerencsétlen ember kioldását. Eloldotta a kötelet s azt mondta az öregnek: Most már elmehet haza, a többit majd elvégzi a rendőrség. Arvai ugyanis azt hitte, hogy az öreg lopni ment földjére. A megkintott aggastyánt félholtan szállitották lakására. A vizsgálat a brutális ember ellen megindult.

— **Budapest disze.** Hogy a székes fővárosunk mily rohamosan fejlődik és az ezredéves kiállításra mily pompára készülnek, az minden fogalmat felülmul. Kávéházaink legszebbek Európában. Ezek közt pedig kétségen kívül a kálvintéri „Huunia” kávéház a legszebb, mely bámulatba ejti a szemlélőt. A fejedelmi pompa, az aranyozások remeke, a bronz és faragott szobrok ékessége, a villanyos világítás kápráztató fénye valamint azon körülmény, hogy ezen kávéházban a legtöbb külföldi és vidéki hirlap olvasható, megérdemli, hogy minden vidéki és külföldi látogató — mint Budapest diszét, — megtekintse.

— **A testvérek gyermeke.** Érdekes szerelmi regényről értesít bennünket tudósítók Kecskemétről. Tavaly nyáron egy fiatal férfi és egy leány érkeztek oda Szegedről s lakást vettek ki. Csak egy kis szobát a testvéreknek, mi is kell egyéb? Testvéreknek adták ugyanis ki magukat. A férfi egy divatáru-üzletben segédkezett, a leány pedig varrogatott. Így éltek testvéri egyetértésben, a kis szoba nyugodalmas csendjében. Egyszerre azonban ezt a csendet gyermek-sírás zavarta meg! Óriási szenzációt keltett a „testvérek” kicsiny vendége. Lassanként kiderült a testvérek titka; szerelmes pár voltak ők, a nő Varga Mária, a férfi Német Gyula s szülőik ellenzése elől szöktek el Szegedről, hogy egymásnak éljenek.

— **Osztály-sorsjátékok.** Az 1896-iki ezredéves kiállítás alkalmára a magas kormány a képviselőház előzetes határozata folytán osztály-sorsjátékok rendezésére adott engedélyt, melyek elsője a folyó év október 16-tól 19-ig egy királyi közjegyző és tanuk jelenlétében, Budapesten nyilvánosan megjendő húzásával veszi kezdetét. Az osztály-sorsjáték intézménye nálunk még újdonság, de a külföldön már évszázadok óta divik s mindenütt szépen vált be. Tény, hogy a sorsjátéknak ez a neme bir a közönségre legnagyobb előnyvel, mert mindenki könnyen számíthatja ki nyerési esélyeit s oly mérvben vehet benne részt, a mennyire viszonyai megengedik. — Az osztály-sorsjáték vállalat az állam felügyelete alatt áll, a sorsjegyek csakis a hivatalos névértékben adatnak el s csupán eredeti sorsjegyek léteznek, melyek mindegyikén a magyar czimer, az osztály-sorsjáték igazgatóság aláírása és a gyűjtőde czime áll, mely a sorsjegyet eladta. — A sorsjegyek már forgalomban vannak és Heintze Károly vezérügynök által (Budapest, Szervita-tér 3.) adatnak el.

RÖVID HIREK. Megszűnt állatjárvány. A ragados száj- és körömfájás Majsán megszűnt s Pestmegeye alispánja a jószágforgalom zárlatát ott feloldotta. — **A csongrádi önk.** tüzoltó század tagjai közül ketten vettek részt a Budapesten tartott tűzoltó tanfolyamon. Az országos szaktanfolyam befejezést nyert s a vizsgák f. hó 11, 12, 13-án tartatták meg, melyen — mint a »Tüzrendészeti Lapok« írja — Zsiga János j. 6, Ugray Albert elégséges fizsi minősítést nyertek. — **Szeged határában** egy tiszai hajóról a vízbe szédült Kardos Pál s a hajó alá kerülve, végkép elmerült a habokban. — **Kunfélegyházán** — mint nekünk írják — a tegnapi délután tartott iskolaszéki ülésen a betöltendő népiskolai tanítónői állásra 4 pályázó közül Honthy Luizát, a szabadkai állami tanítónőképző intézet szép sikerrel végzett növendékét, Honthy István hírlapíró nővérét választották meg. — **Országos vásárunk** f. hó 25-én, azaz ma fog megtartani. A megyeszerte fellépett ragados száj- és körömfájás miatt a jószágforgalom zárlata a mai napig sem lett feloldva s így Csongrád gazda közönsége a vásár megtartásához nem valami fényes reményeket fűz. — **Sima Ferencz,** a tápéi kerület országgyűlési képviselője vasárnap e hó 18-án és kedden, Szent-István király napján kerületében, Sándorfalván és Kisteleken beszámoló beszédet tartott. A nagy lelkesedéssel fogadott beszámolót tekintve annak politikai formáját — lapunk keretében — nem közölhetjük. — **Képviselői beszámoló.** Dr. Holló Lajos, Félegyháza város orsz. képviselője, szeptember hó utolsó napjának egyikén fogja beszámoló beszédet megtartani — Kun-Félegyházán. — **Lajos napja.** Eklektans ténykedést fejtenek ki országszerte az egyletek, olvasó- és párt-körök Lajos napja megünneplése érdekében. S vetélkedve igyekeznek a »nagy magyar« emléket minél fényesebben meg ünnepelni. Nagyon szomorú jelenség, hogy városunk falai közt nem mozdul semmi és senki hogy a hazafiai kötelességgel a nemzet nagy fiának dicső emlékét kegyeletesen legalább nevenapján demonstrálná.

Irodalom.

„Röptében a nagyvilág körül.“ Mikor az Egyetértés kiadóhivatala ennek a disz-műnek magyar kiadását rendezte, tudta, hogy a mű szépsége mindenestre általános rokonszenvvel fog találkozni, de oly fényes sikerről, a minőt e munka alig három hónap alatt elért még álmodni sem merészkedett. Azóta a „Röptében a nagyvilág körül“ meghódította Magyarországot egész művelt közönségét s már eddig is annyi példányban forog közkézen, a mennyit Magyarországon elhelyezni a legtapasztaltabb szakemberek is egyáltalán lehetetlennek tartottak. Ez anyagi sikerül azonban sokkal többre becsülendő a fényes erkölcsi siker, a melyet a mű magyar kiadása aratott. Az ország minden részéből, művészekről és szakemberektől, tanügyi tekintélyektől és családapáktól, műbarátoktól, szóval minden körből naponként számos elismerő irat érkezik a kiadóhivatalhoz, a melyek közül a legtöbb éles szemmel észreveszi azt a nagy vívmányt, mely az által ért el, hogy a magyar kiadásba egész sorozat magyar tárgyú kép vétetett be. Az eredeti angol kiadás és az ezt követő francia és német kiadások tudomást sem vettek arról, hogy Magyarország is van a világban, de az Egyetértés intézkedése folytán az ezután megjelenendő új kiadások, így a most folyó lengyel kiadásban is, valamint a netán ezután rendezendő új angol francia és német kiadásokban a magyar képek szintén helyet fognak találni.

CSARNOK.

Merengések.

Írta: Bartha Miklós.

A magának való.

Gazdag ember volt, de mint a nép szokta mondani: magának való. Senkit sem szeretett; családalan magányban élt, mint egy redves fűzfa az utszelen.

Házát nem látogatták vendégek; szívet nem töltötték be baráti érzelmek. Háza és szíve egyaránt üres volt.

Nem volt senkije.

De mégis . . . Emberi lény nem élhet egyedül. *Kell,* hogy valakit szeressünk!

Volt egy kutyája.

Ő nevelte, ő gondozta, ő tanította. Okos által volt. Együtt lakott gazdájával együtt jártak-keltek, együtt étkeztek együtt aludtak. Ha ez az állat beszélni tudott volna: czimboraság fejlődik köztük. Így azonban csak a barátságúal maradtak.

Az a vihar, mely végig zugott a nemzet fölött, elsöpörte a „magának való“ vagyónát is Szegény lett. Öreg volt. Koldus vált belőle.

Kapuról kapura, ajtórol ajtóra járt alamizsnáért. Ő, ki senkit sem szeretett, most a szeretetből élt. De csak ott boldogult, a hol nem ismerték. Pausza azonban nem lehetett, mert nem mondhatta, hogy mindenki elhatta. Hiszen senkije sem volt az emberek között. A kutya pedig nem hagyta el.

A mit a vén koldus keresett, annak fele mindig a kutyaé volt. Némán kísérték egymást faluról-falura. Valóságos életközösségben éltek.

Egyszer ismerős faluba értek.

Az emberek fölismerték a „magának való“ s megtagadták az alamizsnát.

— Neked nem, de a kutyádnak adok — mondá egy régi ismerős és penészes kenyeret dobott a földre.

A kutya mohón kapott a zsákmány után.

Az éhező koldus szintén lenyult a földre, hogy egy darabkát fölvegyen.

A hű kutya ezuttal éhező kutya volt; ráfordult a gazdájára és megharapta elaszott kezét.

A „magának való“ úgy érezte, hogy ez a marás nem a kézen, hanem a szívében ejtett sebet. Hogy szíve is van, arra most tanította meg a fájdalom.

Nehezen tudott tovább vánszorogni. A falu végén összeroskadt szeméi elhomályosultak, tagjai hülni kezdtek. Meghalt.

Halála percében így szólott a kutyához: „Igen sokat voltál az emberek között“.

1852.

Ez az esemény inkább csak sejtelmekben él, mint emlékezetemben. Olyan formában hat reám, mint az a rossz, álom, a melynek egy-egy részlete kidomborodik a homályból s a mely annál rémesebb mivel kevesebb az összefüggés a részek közt.

Anyámmal, a ki gyászt viselt hosszú utat tettünk apám meglátogatására, aki osztrák rab volt N. Szébenben. Négy éves voltam. A tájék, a mezők, az erdők, melyek mellett elhaladtunk, mind kivesztek emlékből. Háltunk-e meg valahol, pihentünk-e valamelyik szállóban, ki volt még velünk? minderre nem emlékszem.

Az egész utazás úgy tűnik most fel nekem mintha egy végtelen hosszú községen mentünk volna át. És mintha sötét éjszaka lett volna. Lassan haladtunk. Az utszéli házakban gyertya világ égett s mindenikbe belehetett tekinteni.

Szörnyű látomány nyílt meg előttünk.

Az első házban, mely szegény emberé lehetett s melyet egyetlen szál gyertya világított meg kétesen egy ravatal volt fölállítva. A ravatalt gyermekek, nők aggok állották körül, némán, könnyezve, halkan suttogva. Férfi nem volt egyse. A gyertya hamva magasra nőtt, mintha egy fákyát akarna pótolni.

A ravatalon nem feküdt senki.

Olyan titokzatos volt ez az üres ravatal, hogy elfeledni nem tudám. Virasztók, halott nélkül.

Kocsink tovább haladt és a szomszéd háznál ugyanezt a jelenetet láttam. Aggok,

gyermekek, némán könnyezve, üres ravatal körül, férfi nélkül.

Vajjon álmodtam-e? Mert a harmadik, a negyedik, az ötödik háznál és tovább, egészen addig a pontig, hol emlékezetem fonala elszakad, minden házban virasztók voltak, üres ravatal körül.

Végre hajjalodott, a torony felé tekin tettem, csodálkozva, hogy nem harangoznak ily nagy temetkezés alkalmával. A toronyok ablakában a harangok erősen himbálóztak, de hangot nem adott egyik sem. A templom ajtók nyitva voltak s gyászoló gyülekezet volt látható. A pap ott állott a szószéken, de egy szavat sem lehetett hallani. Ő is néma volt miként a harang, a ravatal és a virasztók.

A fehér országút úgy terült el előttünk, mint egy végtelen hosszú szemfedő. A csürök tetején melázó golyák sűrűből jött árnyakhoz hasonlítottak. A légürben hollók sé sasok kovályogtak. Gyász kétségbeesés és némaság minden felé.

Évek multak el.

Amint nőttem és öntudatra ébredtem kutatni kezdtem e sötét emlékü és rejtélyes temetkezés okát.

Végre rájöttem, hogy ott nem ragály, nem dögvész, nem a fekete halál járt, hanem — az osztrák járt.

A szülőföld.

Hogyan? hát az emlékezet szálaít éppen úgy szét lehet tépni mint az őszi pók-hálót? Hát azoknak a fűzfa-természeteknek, kiknek minden ága meggyökerezik és sarjait hajt az idegen talajban nem volt anyjuk, hogy emlékezte által megszentelve legyen a szülőföldnek minden porszeme? Nem volt játékszerük a szoba szögletében? Hát el lehet feledni az első bánat legelső óráját?

Olykor lelkem eltelik vággyal s szívemnek idegen lesz a környezet. Terhemre van a kötelesség, kerül a munka, s jó barátainak vidám beszédeit nem szívesen értem. Egész valómra szürkület berul. Hivogató áryak jelennek meg elmúlt napoknak tündérvilágából Megyek.

Látni a talajt, hol minden ismerős. A patakot, mely habjával locsolt, s melynek árnyas partján az első ábránd született. A hegyet, melynek élén állhatatos hűséggel bukkant föl a hold; a mezőt, melynek lekaszált rendei között pacsirtát hallgattam, sáskákat kergettem. A völgyet, hol az első nyul megriasztott; a tavat, melynek hínárja először adott képet az életről.

Él-e a dajka, kinek regéjétől először termékenyült meg a képzelet? Az ács, ki a vasárnapi vecsernye után jármot, szeke ret faragott nekem? A játszóárs, ki ostort fonnit segített? A fa, melyet először ültettem és a lugas folyóvárja, hol annyit álmodoztam?

Élnek-e még? Fáiunk nőtt-e nagy lombja, árnyéka? Hát a jó emberek bánata gondja megnőtt-e nagyon?

Napnap után jó s mindenkiék története van. Az örök változás szomorú története új házakat emel, új sirokat hantol.

Az új házakban ismeretlen nemzedék költözik.

Az új sirokba jó ismerősök szállnak le pihenni.

És telnek a napok, épülnek a házak, szaporodnak a sirok — — — s egyszer csak a hivogató alakok elmúlt napoknak tündérvilágából nem jelennek meg többé előttem, mert itt is idegen leszek.

Redvesedő fa a kipusztult erdőben.

NYILTÉR*)

Foulard-selymeket 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg-selymet 55 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb. postabér és vámmentesen a hához szállítva és mintákat küld postafordulóval HENNEBERG G. (ca. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba csimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Olcsó téglá.

Elsőrendű, fagymentes, viharuak el-
lentálló szabadalmazott fedélcse-
rúp továbbá járda téglá gya-
log és kocsiutak burkolására, építke-
zési és fagymentes alapozási téglá,
géppelvert téglá négy- és 6
sarkos padolat téglá, stb. a legkitű-
nőbb minőségben igen jutányos árban
kapható:

ifj. Zsoldos Ferencz,

téglagyárában

Szen Iesen.

13-8

HILBER JÁNOS
Magtár-utca 41.

KÖNYVNYOMDA-

mat a mai kor igényeinek megfelelőleg újlag beren-
deztem, bármily nemű nyomtatványokat jutányos árért
állítok elő.

KÖNYVKÖTÉSZE-

temet vágó-gépet és több e szakmához illő tárgyak-
kal rendeztembe annyira, hogy bármily nemű e szakmába
vágó munkákat pontosan és szerfölött jutányos árért számítok.

Könyvkereskedésben folyton raktáron van-
nak elemi és polgári iskolák részére szükséges tankönyvek,
ima- és ének könyvek, valamint folyóiratok és művek.

HIRDETÉSEK ELFOGADTATNAK

„TISZAVIDEK”

czimű

HETILAPRA.

Egy féderes kocsi

jutányos áron, azonnal eladó.

Hol?

Felvilágosítást ad, e lapok
kiadóhivatala.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI

BANK JELZÁLOG KÖLCSÖN (K)

BUDAPEST KEREPESI-UT 65. 2. EM. 24.

40 évi 5 $\frac{1}{2}$ százalékos 50 évi 5 százalékos törlesztéses kölcsön
földbirtokra vidéki házakra és telkekre. —
Malmokra és gyárakra 32 évre 6 százalékos amortisa-
ció utján;

HÁZAKRA ÉPÍTÉSI KÖLCSÖN

50 százalék a megkezdésnél, 50 százalék a teljes felépítés után
6 százalék mellett. — **10000 forintig** való $\frac{1}{4}$ évi tör-
lesztéses 6 és 7 százalékos személy hitelek pontos lebonyolítása.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI

BANK JELZÁLOG KÖLCSÖN (K)

Budapest, Kerepesi-ut 65. sz. II. emelet 24.

ESZENCZIAKAT

rum, cognac,
mindennemű
szeszes italok,
asztali likőrök
és különleges-
ségek azon-
nali elhibáz-
hatatlan elké-
szítésére a leg-

kitünőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyi-
leg tiszta eczetszenciát kellemes
ízű boreczet és közönséges eczetek
gyártásához. Leírások és használati
utasítások ingyen mellékeltek.

Kiváló eredményért kezeskedem.

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

eszenciák különlegességek gyára PRÁG.

190. D.

5-21

AZ ÁLLAMILAG EGEDÉLYEZETT

Magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.
HUZÁS 1895. OKTÓBER 16—19-ig.

	korona	korona
1 nyeremény	80000—	80000
1 „	60000—	60000
1 „	40000—	40000
1 „	30000—	30000
1 „	20000—	20000
1 „	15000—	15000
1 „	10000—	10000
2 „	8000—	16000
8 „	4000—	32000
10 „	2000—	20000
13 „	1000—	13000
100 „	400—	40000
860 „	200—	172000
9000 „	80—	720000
10000 nyeremény	összesen	1268000

az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából.
Kibocsátás 100,000 sorsjegy
31.499 nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

A nyeremények minden levonás nélkül fizettetnek ki. A huzások államfelügyelet és kir. közjegyző ellenőrzése mellett történnek.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY A LEGKEDVEZŐBB ESETBEN:

1.000,000

KORONA.

Az I. osztály huzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

II. osztályu nyeremények.
HUZÁS 1895. DECEMBER 6—14-ig.

	korona	korona
1 jutalom	600000—	600000
1 „	400000—	400000
1 „	200000—	200000
1 „	100000—	100000
1 „	50000—	50000
2 &	20000—	40000
2 „	15000—	30000
4 „	10000—	40000
10 „	8000—	80000
27 „	6000—	162000
100 „	2000—	200000
200 „	1000—	200000
1150 „	200—	230000
20000 „	100—	2000000
21499 nyer. s jutalom		4332000

E 49 nyeremény közül az utoljára kihuzott kapja a 600000 korona díjat.

Az első osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
40.—	4.—	2.—	korona.

A teljes (mindkét osztályra érvényes) sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	teljes sorsjegy
80.—	8.—	4.—	korona.

Valamennyi sorsjegy a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. augusztus hóban.

Andrássy-ut 5. sz.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

ELSŐ ÁLLAMILAG

ENGEDÉLYEZETT

Magyar osztálysorsjáték

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten, 100,009 sorsjegy.

31499 két osztályba beosztott pénznyereményekkel és egy jutalommal.

ÖT MILLIÓ 600,000 KORONA ÖSSZÉRTÉKBEN

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. — Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIO KORONA.

ELSŐ HUZÁS 1895. OKTÓBER 16—19-ig BUDABESTEN.

Eszerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét

eredeti sorsjegyek az első osztály részére $\frac{1}{1}$ 40.— $\frac{1}{2}$ 20.— $\frac{1}{5}$ 8.— $\frac{1}{10}$ 4.— $\frac{1}{20}$ 2.— korona.

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két huzásban érvényesek $\frac{1}{1}$ 80.— $\frac{1}{2}$ 40.— $\frac{1}{5}$ 16.— $\frac{1}{10}$ 8.— $\frac{1}{20}$ 4.— korona.

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztály nyereménnyel kihuzatnak, egyszersmint a nyereménnyel az előlegesen a második osztályra vonatkozó betét fizettetik vissza. — Megrendelések postautalvány utján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZE KÁROLY fő-elárusító, **BUDAPEST, Szervita-tér 3.**

Check-Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürgöny cím: LOTTOHEINTZE Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külön mellékelni.

Lottogyűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállítatnak.

Nyom. Szilber J. könyvnyomdájában Csongrádon.